

Uredništvo:

Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI**DNEVNIK****Upravišтво:**

Schillerjeva cesta št. 3.

Naročnina znaša za **avstro-ogorske** dežele:

celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12:50
četrtletno . . . K 6:30
mesečno . . . K 2:10

Za **Nemčijo:**

celoletno . . . K 28—

za **vse druge de-**

žele i. **Ameriko** K 30—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za **ogläse (insetate)** se

plačuje od čveterostopne

petit vrste po 12 h, za

večkratnatis primeren

popust.

Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 64.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, dne 20. marca 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Znak slabosti?

Posl. Kalina (češ. rad.) je v seji parlamenta dne 17. tm. vprašal predsednika zbornice, ali bi ne hotel v avdijenci pri cesarju prevzeti nalogo tolmača miroljubnosti in spravljivega mišljenja avstrijskih narodnosti ter izraziti vladarju splošno željo, naj bi se avstro-srbski spor mirnim potom rešil. Predsednik Pattai je na ta zelo umešten poziv odgovoril, da je za svojo nebo prav tako velik prijatelj miru ko kateri koli član parlamenta, da pa ne kaže v trenutku, ko groze državi vnanje nevarnosti, poudarjati svojo miroljubnost brez omejitve, ker bi se s tem položaj svoje države samo oslabovalo. Z drugimi besedami, predsednik zbornice je še vedno oni stari krščansko-socialni politik, ki je nekdanj prosilavljaj vojsko kot „jekleno kapelj“ narodov, ki nam je včasih potrebna, da osveži naše moči, da v predolgem miru ne oslabe in propadejo.

Predsednik avstrijskega parlamenta je, kar se ugleda in veljave tiče, za ministerskim predsednikom prvi mož v Avstriji, njegova beseda se čuje in želja, ki bi jo kot tolmač parlamenta, kateremu predseduje, ob slovesni priliki bil izrazil vladarju, bi bila tudi na najvišjem mestu uvaževana. Predsednik Pattai je to nalogo odklonil; ni hotel postati tolmač naše miroljubnosti pred prestolom, kateremu se je službeno približal, ni hotel zagovarjati naše spravljivosti pred cesarjem, čeprav spada tudi on v število onih malo izvoljencev, katerih dolžnost in odlika je dajati kroni pojasnila in poročila o položaju države. Razlog, s katerim je svojo odklonitev utemeljil, ne drži. Vsi trezni politiki doma in v inozemstvu so glede avstro-srbskega spora enih misli, da Avstro-Ogrski ne more prinesiti vojska z malo Srbijo, ki se bori za svojo eksis-

stenco, ne časti ne materialne koristi, ampak le velike škode, ne glede na to, da bi se iz tega vtegnila izcimiti celo evropska vojska.

Naše miroljubnosti bi nikdo ne mogel tolmačiti za znak slabosti. Mi smo močnejši, neizmerno močnejši nego naš srbski nasprotnik, katerega lahko s svojo presilo udušimo. To dosežemo lahko tudi brez vojske s tem, da zapremo izvozna pota njegovim pridelkom na svetovne trge. Voditelji naše vnanje politike so to Srbom v zadnjem desetletju dovolj jasno dokazali s tem, da so s carinsko politiko kar najbolj ovirali in zadrževali gospodarski razvoj Srbije. Te neprestane šikane so napravile iz Srbov, ki so bili nekdanj naši zavezniki in prijatelji, naše sovražnike; s to malenkostno politiko smo zgubili na celim Balkanu simpatije — in kar je za nas še hujše, trg za naše industrijalne izdelke. V Srbih se je pa pod pritiskom teh za nje naravnost neznosnih gospodarskih razmer moral razviti želja oprostiti se iz te zanjke, v kateri jih je držala naša pogrešena politika in iz te želje se je ali se bode morala roditi težnja vseh Srbov združiti se v eno samo narodno državo, v kateri bi mogli v resnici živeti in se gospodarsko in kulturno razvijati. Če obstoji kaka „veliko-srbska“ agitacija, vstvarili so jo oni avstrijski diplomati, ki so začeli Srbijo tlačiti z neznosnimi carinskimi šikanami. Oni so krivi in odgovorni za vse zle posledice, ki so nastale iz te kratkovidne velikaške ošabnosti, ki si domišlja, da se z malimi, gospodarsko slabimi balkanskimi narodi lahko postopa ne po zakonih pameti in pravičnosti, ampak po trenutnem razpoloženju muhastih gospodov. Ti velikaši in aristokrati, ki vodijo našo vnanjo politiko, nimajo, kakor je posl. Udržal po pravici trdil, niti pojma o ideji avstrijske države.

Ako bi jim bila naloga Avstro-Ogrske jasno pred očmi, bi bili na Balkanu drugače postopali. Predvsem bi ne bili nikdar ovirali gospodarskega razvoja Srbije, nikdar bi ne bili stavili ovir izvozu njenih pridelkov čez naše ozemlje, baš nasprotno, bili bi morali storiti vse, da gospodarski razvoj te sosedne države kar najbolj pospešijo, da ji olajšajo izvoz njenih pridelkov in dvignejo kupno moč njenih prebivalcev, ki so odjemalci naših industrijalnih izdelkov. V interesu obeh držav bi bilo, da se gospodarsko čim tesneje združita in stopita čemoč celo v carinsko zvezo. Iz gospodarske zveze in narodnogospodarskega prijateljstva bi se bila razvila politična in kulturna zveza, dana bi bila Srbom možnost se pod okriljem Avstro-Ogrske in pod žezlom Habsburžanov združiti v narodno državno celoto — ugled, moč in upliv Avstrije kot prvoboriteljice svobodnega gospodarskega, kulturnega in političnega razvoja balkanskih narodov bi bil od leta do leta rasel in ob šestdesetletnici cesarjevega vladarskega jubileja bi ga bili morda že vsi balkanski narodi pozdravili kot voditelja balkanske federacije. Mesto tega so naši fevdalni diplomati in voditelji vnanje politike skazovali balkanskim narodom pogubnost carinske vojske in carinskih šikan, Bosnjakom pa moč naše policije. In posledica je današnje stanje, današnja nevarnost, da se vname avstro-srbska in morda celo evropska vojska z vsem, kar bi utegnulo iz tega navstati.

Ob enajsti, morda celo ob dvanaajsti uri je apeliral posl. Kalina na predsednika avstrijske zbornice, naj bode pri kroni za tolmača one ogromne večine avstrijskega prebivalstva, ki ljubi svojo domovino, ki pa ravno zato hoče in želi miru in pametnega dela, novega kurza naše vnanje in notranje

politike. Krščansko-socialni predsednik zbornice je to odklonil in s tem je ravnal čisto v smislu svoje stranke, ki z ostalimi klerikalnimi in nemško nacionalnimi strankami vred ščuje na vojsko, priliva olja v ogenj ter brezvestno in brezmiselno izziva nevarnost. In ta stranka se imenuje državna stranka, nje fevdalni zavezniki se imenujejo glavne podpore prestola in — cerkve.

Pač res, posl. Udržal ima prav: oni, ki danes vodijo našo državno politiko, nimajo ni pojma o avstrijski državni ideji!

Dopisi.

„Zvezda“, napr. zabavno in izobraževalno društvo na Dunaju. Kakor vsaki organizem, gibati in razvijati se mora tudi vsako društvo, ako naj obstoja dalj časa; ta razvoj, kot koncesija toku časa, je povsem naraven, torej tudi nevaren v toliko, da uniči vse, kar ni neobhodno potrebno. Da dunajska „Zvezda“ še vedno živi, že to je dokaz dovolj, za potrebo in važnost tega društva, a tembolj, ker je ravno kar prebilo dolgotrajno in težavno krizo. (Čudno, da o vsem tem naša javnost nič ne ve, nič ne pove — stvarnega; saj gre tu za važen del celega naroda!). Zdaj je led že prebit, začetek k boljšemu storjen; v odboru so možje, starejši in mlajši, požrtvovalni in delavni, sposobni in voljni; brez vse hlímbe pričakujemo smelo od njegovega delovanja najlepših uspehov (seve, če se te pohvale ne prevzame!), da bo kaj lepo ime društvu in narodu v čast — tudi res sijalo, kar tolikrat slišimo, a premalo čutimo in vidimo. Dobremu namenu resnega napredka naj veljajo sledeče pripombe.

Enkrat za vselej bodi pribito in sl. odbor naj ne pozabi: Mi, ki pohajamo „Zvezdo“, nismo ne aristokratska, ne sicer visoka gospoda; smo in prihajamo tja kot priprosti Slovenci in demokrati, le naravna je splošna želja, da zavlada pri društvenih prireditvah

LISTEK.**Izlet gospoda Broučka v 15. stoletje.**

37

Češki spisal Svatopluk Čech. — Poslovenil Stanko Svetina. Dalje.

„To je menda predpasnik k temu krilu, kaj ne?“ je vprašal sarkastično.

Janko od zvona se je srčno zasmel.

„To je vendar oglavnica. Poglej!“

Vzel je rujavo blago iz gostovih rok in si ga je djal na glavo tako, da je gledalo iz njega samo njegovo smehljačje se obličje.

Gospod Brouček se je tudi smejal, samo da bolj kislo.

„Zelo lepo!“ je hvalil ironično.

„Človek gleda iz tega kakor miš iz luknje. Taká avba se prav poda k temu babjemu krilu s torbo.“

„Bodeš imel vsaj glavo zavarovano proti svežemu zraku, katerega se tako bojiš“, je menil gostitelj z nasmehom in je privezal oglavnico na glavo gospodu Broučku, čegar obličje se je v nji namrgodilo od sramu in jeze.

„Glej no! na obuvale smo pa pozabili!“ je še zaklical Domšik, ko je premotril oblečenega od nog do glave z izkušnim očesom.

„Ravnokar sem hotel poslati Reduto k čevljarju, da bi mi to hitro sešil“, je rekel Brouček in je pokazal na raztrgani čevlji. Domšik mu je povedal, da bi bila poprava težko že danes gotova, tem manj, ker si tudi rokodelci iščejo v tem času prej orožja kot dela; toda prišlo mu je na misel, da ima v čumnati za škrinjo tudi podegovane škornje, ki bi se morda Broučku prilegali.

Ta je premeril s plahim pogledom starinska čevlja, katera je Janko izvlekel iz skrivališča. Imela sta silno velike konice in sta bila tudi dvojne barve: k rdeči hlačnici je spadal zelen in k zeleni rdeč.

Staročeh jih je priporočil z besedami: „Čez sedem let vse prav pride, pravi star pregovor. Nič se ne zmeni, če so po starem narejeni. Prej so nosili ljudje take dolge konice samo iz posvetne nečimernosti in slišal sem, da je pred leti na gradu Koštalu v

Ljutomeržicah udarila strela v čevlje nekega viteza in njegove žene in jima je odtrgala dolge konice.

„Naj bi vdarila v vse! je pomislil gospod Brouček, videč da ni druge pomoči, kot da si natakne staroveško obuvale.

„Sedaj si vsaj človeku podoben, je govoril gostitelj umirjen. Ne preostaja ti nič drugega kot da si izbereš še kako orožje, s katerim sem bogato založen.

„O, z orožjem mi pa kar nehaj! Ko bi mi kaj bila mar vojaška nečimernost in parada, bi že davno lahko pristopil k mestnim strelcem ali k granatnikom.“

„Saj mi ne nosimo orožja iz nečimernosti, iz potrebe.“

„Iz potrebe? Za boga, kaj niste varni drug pred drugim? Kaj je tu v Pragi tako nevarno, da si ne upate priti podnevi neoboroženi na ulico? Kaj nimate policije, ki bi branila mirnega občana pred razbojništvom?“

„O razbojnik! ne bežijo. Kaj ti nisem pravil, da leži Sigmund z vso vojsko pred mestom?“

Ah, pozabil sem na to vražje obleganje. Je to zelo žalostna stvar, ampak orožje bi mi pri tem vraga malo pomagalo. Tak norec ne bom, da bi se postavil proti vojski in mirnega človeka pustijo tudi menda v miru; kaj ne, branil se ne bom, ker bi ničesar ne opravil in bi brez vzroka še bolj razdražil vojake. Rajše priporočim dušo Bogu in se pustim razsekati.“

„Kaj praviš? Gotovo se le šališ. Ne verujem, da bi mislil kak mož tako sramotno in da bi sam pripoznal svojo sramoto. Ne bil bi vreden niti tega ženskega krila, ki si se ga tako branil. Ali je mogoče, da bi kot mož in z zdravimi rokami, brez boja upognil kot govedo svoj tilnik pod vragov meč. Nikoli. Srčno pojdeš z nami v boj proti plačanim vojakom Sigmundovim.“

„Ampak dovoli, kaj imam jaz s Sigmundom? Ako imate vi kaj z njim, opravite to sami in pustite v miru človeka, katerega se ta zadeva prav nič ne tiče. Jaz sem tukaj tujec in pridem v to odurno stvar kakor Pilat v kredo.“

Dalje prih.

v okvirju dostojnosti, neprisiljen duh enakosti, da izgine tista duhomorna razlika med „višjim“ in „nižjim“. Le poglejte si družbo, da uvidite to potrebo; razun veselega dijaštva je najbolje zastopano ženstvo (brez nevidnih „10.000“); priprosta slovenska dekleta v težavni službi iščejo med nami gotovo edinega svojega razvedrila; tudi druge, učiteljice, uradnice itd. vrle živahne gospice, vodi med nas brezdvomno srčna želja; poživiti se ob slovenski govorici, slov. pesmi v domači družbi, kajti vseh, ki imajo druge družbe, druga sredstva — vseh teh ni! Ravnotako ni naših „visokih“ gospodov — izjeme so le sebi v tem večjo čast! — raznobarnih šarž; dasi zaman — ker brez potrebe — kujejo svoje društvo že leta in leta; med nas se ne „ponižajo“, ne miče jih srce, ne kliče dolžnost. Toda — naj životarijo v svojem brezbrizju ali boječnosti; ako zadostijo naši mlajši dektorji i. dr., ki jim prava narodnost še ni zadnja briga, svoji dolžnosti in poskrbijo, da bojo naši nižji uradniki in uslužbenci — najzvestejša opora društvu — tudi v naprej radi prihajali, ni in ne bo treba čakati in ozirati se na tiste, ki jih itak ni in ne bo! Dostavim le, da ne priznam izgovora ali ovire, da bi kdo nikdar ne vtegnil priti in — basta.

Iz podanega, ki se tajiti sploh ne da, pa sledi drugo: vse prireditve naj zadoščajo željam in potrebi navzočih, ne pa — nevidnih! V zabavnem delu je pač dobro, da se uvrsti med navdušujočo slov. pesem tudi kaj umetnega; več pomisliti pa se mi zdi potrebno pri izbiri znanstvenih predavanj, ki naj obsegajo aktualnosti ali vsaj večini dostopna vprašanja. Najkrajši čas je temu odmerjen, zato se ga naj porablja vestno, s prevdžkom, z upom na — uspeh, ki se ga z nekaj psihologije celo lahko doseže. Gotovo ne mialim n. pr. prikrajševati zaslug g. dr. Glaser-ja, ki mu gre za trud absolutno vsa čast in priznanje — saj je menda edini iz svojih krogov med nami! — ako trdim, da je bila snov njegova večini preveč oddaljena in premalo vzprejemljiva! Vsak govornik pač želi imeti uspeh; doseže ga pa le, če je snov zanimiva v prvi vrsti za občinstvo, v drugi še le — zanj samega; izobraziti se pač ne da nikogar v pol ali eni uri, mogoče pa je, vzbuditi zanimanje; to tembolj, v čim ožji zvezi je snov z duševnim ali telesnim življenjem poslušalca. Izbirajte, gospodje, iz dobrega najboljše t. j. najprimernejše; kakor zdaj, vam bo občinstvo hvaležno tudi v bodoče.

Za dobro in potrebno smatram še sledeče: 1. Pevci se naj za nastop tudi res pripravijo in programnih točk ne spreminjajo poljubno. 2. Šaljivi nastopi so za izpremembo umestni, če so dovtipi res dobri in okusni. 3. Posebno priznanje gre posebnim zaslugam izvanrednih t. j. neslovenskih gostov; rojaki pa bi se vendar naj zadovoljili z enkratno skupno zahvalo, če že ploskanje samo več ne zadošča. Zadnje pa je glavno: Kedaj in kako se prične resno delo za Ciril-Methodovo družbo? Za dunajske Slovence, ki drugega narodnega davka sploh nimamo, je to pač tako skromna kakor neizprosna dolžnost, da vsaj enkrat na mesec nekaj žrtvujemo, vsakdo po svoji moči in — volji. Vse dozdane uspehe je pripisovati edinole vztrajnosti vrle gospice Šusteršič, dasi zato še ni bila posebno pohvaljena; dasi tega sploh ne pričakuje, bi bil vendar že skrajni čas, da prično še drugi z njo konkurenco z delom ne z besedami —, predvsem sl. odbor, ki naj ukrene vse potrebno. Že lani se je govorilo o gledališki predstavi, koncertu itd. v ta namen, a letos nismo še videli ne kolkov, ne razglednic, ne žigalic: — popustljivosti v tem oziru mora biti takoj in enkrat za vselej konec! Toliko z dobrim namenom za dobro stvar. Obiskovalec.

Dnevna kronika.

o Natečaj „Slovenske Matice“ za l. 1909. Slovenske tiskarne, ki bi hotele prevzeti tisk publikacij „Slovenske Matice“ za l. 1909., naj v svrhu končnega natečaja pošljejo Matici do 27. marca t. l. 1) dva do tri vzorce papirja, na katerem bi tiskale Zbornik, Zab. knjižnico, Hrv. knjižnico, Prevod

iz svetovne književnosti, Nar. pesmi; 2) dva do tri vzorce nekoliko lepšega papirja, na katerem bi tiskale opis Koroške. Format ostane knjigam isti, tudi „Hrv. knjižn.“ dobi svoj prvotni format (kakor l. 1906., 1907.) — Pri vsakem vzorcu je označiti ceno za polo.

a **Narodni mučenik.** Klerikalni „Graški Volksblatt“ piše: Dne 19. t. m. bo zopet stal pred sodiščem župnik Hlinka (slovaški poslanec v ogrskem drž. zb.). Obtožen je, da je netil sovražstvo zoper Madžare z nekim članom v amerikanskem listu „Zabavnik“. Žalibog poročilo ne pravi, s čim je župnik Hlinka to storil. Sicer si pa lahko predstavljamo, kako veliko je njegovo hudodelstvo, ker so na Ogrskem že tako daleč, da zasledujejo — molitve. Madžarski škof Parvy je označil molitev k Mariji, patronici Slovakov, za „državi nevarno“. Ogrska bo menda prva država, kjer smatrajo škofje molitev za „državi nevarno“ početje!

v **Dr. Žarko Miladinović**, vodja srbske radikalne stranke, ki je pri zadnjih volitvah v sabor podpirala bana Raucha, je bil — kakor smo poročali — aretiran, ker je osumljen „veleizdajstva“. Rauchu je stvar jako neprijetna, ker je s procesom mislil udariti samo srbsko samostalno stranko. Zdaj se pa še celo poroča, da so dr. Miladinovića izročili vojaškemu sodišču, ker je osumljen, da je v Srijemu nabiral prostovoljce za srbsko vojsko.

o **Dvekranski srebrni novci** ali golinarji bodo zopet prišli v promet, ker je zaradi njih opustitve začelo primanjkovati kron in novcev po 5 kron.

o **Veleizdajski proces v Zagrebu** se v četrtek in včeraj ni nadaljeval. „Zagrebačka korespondenca“ poroča včeraj: Današnja razprava se je odgodila baje vsled obolevosti predsednika Tarabochie. — Zopetno odgodenje se spravlja v zvezo z včerajšnjo konferenco v banski palači, pri kateri so bili navzoči Tarabochia, predsednik sodnega dvora Gaj, drž. pravd. Accurti in dr. Josip Frank. Predmet konference je bil poostrenje odredb prot zagovornikom v veleizdajškem procesu v smislu predvčerajšnjega uvodnika klerikalnega organa „Hrvatstvo“. Pozornost vzbuja, da vladni listi in celo uradni list „Narodne novine“ članek klerikalnega organa izvzemši napade na predsednika Tarabochia v polnem obsegu priobčujejo, in še večjo pozornost vzbuja, da ti listi ne branijo Tarabochia. — Ista korespondenca poroča včeraj: Včeraj opoldne je konfiralo zagrebsko drž. pravdnštvo brošuro znanega publicista Karla Hrona: „In zwölfter Stunde! Di Wahrheit über die Wiener Orientpolitik“, ki je pred nekaj tedni izšla v Gradcu in se obširno bavi tudi z veleizdajškim procesom. Policija je napravila hišno preiskavo pri zagovorniku dr. Hinkoviču in poslancu ter predsedniku hrv. napredne stranke dr. Lorkoviču. Slednji je protestiral proti preiskavi v privatnem stanovanju zaradi konfiscirane brošure sploh in posebej, ker smatra, da se je s tem kršila njegova imuniteta. Protest se je vzel na zapisnik.

— Slednjič poroča ista korespondenca včeraj: Včerajšnje poročilo „P. Lloyda“ o zaslišanju obtožencev v procesu je zavito. Tako n. pr. pravi, da je obtoženec Živković priznal, da je „prodal vsako leto 7000—8000 revolverjev in patron“. To je neresnica in zasleduje tako poročevanje gotove tendence. — Živković je izpovedal, da res proda več tisoč patron vsako leto, posebno pred božičem, in ima zato dokaze. Isto pa store tudi drugi trgovci, ker je tam navada, da ljudje ob velikih praznikih streljajo. Zagovorniki nameravajo zoper

sistematično tendenciozno poročanje nekaterih listov storiti korake.

o **„Liguorijeva morala“.** Socijalistično založništvo „Luč“ v Zagrebu je izdalo brošuro o Liguorijevi morali v smislu Grassmannove brošure, ki je izšla pred leti v Avstriji. Dne 18. t. m. je bila brošura konfiscirana, dasi se e že par dni prodavala.

Politična kronika.

d **Iz parlamentarnih odsekov.** V železniškem odseku je bil sprejet vladni predlog o podržavljenju železnic z nekim dostavkom nemškega na. Pergelta glede imenovanj uslužbencev na za podržavljenje določenih progah. Za referenta je izvoljen posl. Wittek. V obrambnem odseku je bila 18. t. m. razprava o rekrutskem predlogu zaključena in vladni predlog sprejet s 27 proti 11 glasovom. Za referenta je izvoljen gr. Kolowrat, katerega so Nemci že pred pozvali, naj se smatra za „provizoričnega“ referenta, ker ni predsednik Pogačnik dovolil, da bi se izvolil poročevalec, predno je še vladni predlog bil odseku odkazan. Minister za domobranstvo je v odseku poročal, da se plačujejo podpore rodbinam pod orožjem držanih nadomestnih rezervistov že od 28. novembra 1908, rodbinam rezervistov pa od 1. jan. 1909. Te podpore sicer niso vtemeljene v zakonu, fin. ministerstvo je dovolilo, da se ta plačila vrše, ker je popolnoma opravičeno, da se za rodbine rezervistov kaj stori.

d **Slovenska jednota** je imela 18. t. m. sejo. Češki radikalci so prijavili svoj pristop. Razpravljalo se je o glasovanju o predlogu o rekrutih. Poslanec Šusteršič je v imenu obeh jugoslov. klubov dal formalno izjavo, da bode: ta dva kluba z obzirom na vnanji položaj glasovala za vladni predlog ter poziva vse ostale klube jednote, naj se pri glasovanju z njimi združijo. Za ta predlog so bili seveda češki klerikalci, češki agrarci in menda tudi nekateri Mladočehi; proti: češki radikalci, moravska ljudska str. in češka napredna str. „Korresp. Centrum“ zmagoslavno poroča, da je Kramář na novo poražen, da je odložil predsedništvo kluba in da se bo pri glasovanju odstranil iz dvorane. „Opozicijsalno“ stališče Slovenske jednote, o katerem smo že toliko slišali, pa naj volilci iščejo. Pišek in dr. Benković sta še nedavno v Trbovljah svoje volilce farbala: „Zdaj smo združeni v Slovanski jednoti, zdaj bomo vladi pokazali, kdo smo.“ Kdo so in kaj so, smo jim mi že pred in po združitvi v Slovansko jednoto povedali.

o **Seja dne 19. t. m.** — Predlog o rekrutih je bil sprejet po kratki debati v drugem in tretjem čitanju z 289 glasovi proti 103. Za vladni predlog so glasovale tudi vse v Slovanski jednoti združene stranke izvzemši češke radikalce in par Mladočehov, ki so glasovali proti, glasovanja so se vzdržali poslanci moravske ljudske stranke, češka naprednjaka Masaryk in Drtina, dr. Kramář, Hribar in Baljak. Nemški listi sumničijo te poslance, da gravitirajo na Rusko in da so se zato vzdržali glasovanja; one, ki so glasovali za vladni predlog zasmehujejo, da so zatajili v odločilnem trenutku svoja nedavno bombastično izražena čuvstva slovanske vzajemnosti ter konstatujejo z vidnim veseljem, da se češka in slovanska opozicija ni še nikdar temeljiteje blamirala kot ob tej priliki. Ta preobrat v „opozicijsalnem“ postopanju Slovanske jednote pripisujejo pa soglasno uplivu nemške politike. Baron Chiari je zmagoslavno izjavil: „Nemci lahko s ponosom in veseljem pokažejo na to,

da je nemška (t. j. zavezniška zvestoba Nemčije) zvestoba podelila naši državi povečano moč s pomočjo zavezne države, katere se ni udala nobeni na njo učinkujoči struji, vzdržala svojo neomajano in mogočno zvestobo.“ Te besede so Nemci sprejeli z navdušenim ploskanjem, katero se bo čulo, kakor „Tagesspost“ piše, daleč za mejo! — Končno je spregovoril tudi domobranski minister nekoliko ognjevitih besed, da je naša armada gotova in pripravljena na vsak migljaj vrhovnega poveljnika zvesto in udano braniti to, kar je vstvarila pridnost meščanstva. Zmaga Nemcev je popolna, njih veselje nepopisno, sarkazem in zasmeh, s katerim nemški listi in nemški politiki obsipljejo Slovansko jednoto zaradi nje glesovanja, postaja kolikor mogoče strupen. Gospodje so hoteli dokazati svoj patriotizem, a Nemci je za to le zasmehujejo, sumničijo in natolcujejo ter jim pravijo, da je to le strahopetno umaknenje pred nemško močjo! Tako je končala ta prva doba „slovenske opozicije“.

o **Romansko zvezo** pod predsedništvom posl. Malfattija so sklenili italijanski in rumunski poslanci vseh strank.

o **Avstro-srbski spor.** Napetost je še velika in nevarnost še ni odstranjena, vendar so se končno tudi dunajski „odločilni krogi“ nekoliko pomirili in streznili. Nova razburjenost je bila navstala vsled odgovora ruske vlade na avstrijsko noto, s katero je naše min. vnanjih reči dalo vladam na znanje, da je avstro-turški spor končan. Ruska vlada je nato odgovorila, da je s tem vprašanje aneksije pač rešeno med A. O. in Turčijo, da bi pa moralo vendar biti še predloženo evropski konferenci v končno rešitev. A. O. se je tej zahtevi odločno uprla, Nemčija jo je v tem podpirala. Francija, Italija in Anglija so si prizadevale spor nblaziti. Francija in Italija sta izdelali tak načrt za evropsko konferenco, da bi ga A. O. lahko brez pomisleka sprejela, ker bi ji dal zagotovilo, da bode ta konferenca le gola formalnost.

Po ital. predlogu bi vzela evropska konferenca na znanje, da je Srbija formalno resignirala na vsako zahtevo in ni vsled tega predlagati srbsko vprašanje konferenci velesil. Na dnevni red konference bi prišlo: 1. formalno odobrenje aneksije Bosne in Hercegovine, 2. priznanje neodvisnosti Bolgarije; obe točki bi bili le gole formalnosti, ker so že sklenjene poravnave med A. O. in Turčijo in med Bolgarijo in Turčijo; kot tretja točka bi bila premenitev čl. 29 berlinske pogodbe, tikajočega se razmerja med A. O. in Črnogoro, to pa bi se prepustilo tema dvema državama, da se med sabo pogodita. Vse evropsko časopisje se prepira sedaj o teh točkah, na eni strani se hujska na vojsko, išče dlako v jajcu, da bi se dobil povod za vojsko, z druge strani si trezni ljudje prizadevajo razburjene duhove pomiriti. Srbski uplivni listi vsi prav spravljivo pišejo, srbski ministerski predsednik in srbski minister vnanjih reči sta izdala izjave, da je Srbija pripravljena storiti vse, kar velesile od nje zahtevajo ter omogočiti vspostavljenje normalnih in sosedsko prijateljskih razmer z A. O. Dunajski, budapeštanski in berlinski oficiozi, nemški in madžarski listi se pa nečejo z lepa potolaziti. Doseglo se je toliko, da se je končna rešitev odgodila za nekoliko dni, da dobe velesile nekoliko časa, da najdejo primerno formulo, po kateri bi se vse sporne točke mirnim potom rešile in zaprečila vojska. Srbija je po zastopnikih velesil

v Belemgradu izvedela, da bi ne našla v slučaju vojske nikjer opore in podpore — in se bo vdala zahtevam. Srbski odgovor na drugi korak gr. Forgacha bo tak, da bo tudi na Dunaju po volji in da bode pot do sprave prosta.

86. občni zbor štajerske kmetijske družbe.

V četrtek se je občni zbor nadaljeval in končal.

Sprejeli so se predlogi slov. podružnic glede zboljšanja in spopolnitve „Gospod. glasnika“. V imenu šentjurske je predlagal g. Drogenik, naj se upeljejo v „G. g.“ mali inserati, kjer je članom dovoljeno dvakrat na leto kratko oznaniti svoje pridelke na prodaj. Nadalje bi se naj po razmerju članstva v posameznih podružnicah upeljali skupni inserati podružnic. V imenu Šentpeter-Mestinske je predlagal g. Gomilšek, naj se piše „G. gl.“ poljudnejše in naj se vpelje odelek za vprašanja in odgovore. V imenu šmihelske nad Mozirjem je predlagal g. Praprotnik, naj bi dobil „G. g.“ primernejšo gospodarsko vsebino in naj se povabijo vse podružnice, da zmožni člani sodelujejo s članki in dopisi. Proti tem predlogom je govoril znani Girstmayer, zagovarjali so jih dež. odb. Robič, Drogenik iz Slatine, Olševski iz Št. Ilja in Flucher od Vel. Nedelje.

Nekatere srednještaj. podružnice so stavile predloge za ustanovitev delnih zavarovalnic za živino in proti vti. Dež. glav. Attems je omenil, da je dež. odbor vse potrebno za deželno zavarovalnico za živino pripravil in da bode svoje predloge sporočil dež. zboru. Ko se je še predlog glede zavarovanja proti toči spremenil v predlog za zavarovanje proti vremenskim nevarnostim, jih je občni zbor sprejel. Pripomniti je treba, da so bili to le principijelni predlogi. O podrobnostih se bode še v javnosti razpravljalo.

Sprejelo se je nadalje 5 predlogov raznih, tudi slov. podružnic glede kmetijskega pouka na učiteljskih, katerega ima vršiti strokovno naobrazen učitelj, glede strokovnih potovalnih učiteljev za vsako glavarstvo, glede vzornih kmetij v vsakem glavarstvu, glede ustanovitve novih kmetijskih šol in glede poučnih potovanj v druge kmetijsko naprednejše dežele. K tem predlogom je govoril tudi slov. delegat Gomilšek.

Sprejel se je predlog slatinske podružnice, naj bi se kmečko ljudstvo boljše poučevalo o živinokuznem zakonu in njegovih določilih, da se obvarje škode.

Glede živinorejskih zadev se je sklenilo več važnih stvari. Predvsem, da se predloži nova živinorejska postava osrednjemu odboru Km. dr. v pregled in se objavi v listih Km. dr. v oceno, predno se konečno izdela. Glede vzornih gnojišč sta se sprejela predloga šentiljske in šentpetermestinske podružnice, naj se da vsakemu kmetovalcu, ki si hoče urediti vzorno gnojišče, za polovico stavbnih stroškov in naj se v vsaki fari, oziroma delokrogu podružnic uredi vzorno gnojišče, da se bodo ljudje navadili vzorno spravljati in rabiti gnoj ter gnojnico. Sprejeli so se še predlogi za olajšave pri ustanovitvi bikorejskih združenj in glede podpor za rejo lepe goveje živine. —

Sklenilo se je prirediti vsako leto tudi v Grottenhofu pri Gradcu tečaje za izvežbanje mlekarjev in mlekaric.

Glede vinoreje so se sprejeli sledeči predlogi: predlog mariborske in velikonedeljske podružnice, naj se deželna klet primerno uredi in se gostilna preloži v Gosposke ulice v Gradcu, nadalje predlog šentiljske podružnice, naj bi graška zadruga zveza priredila na Koroškem in Solnograškem velike vinske sejme ter predlog videmske podružnice, naj bi se ustanovila v brežiškem okraju viničarska šola.

Glede domačih žganjaren so se sprejeli važni predlogi ormoške, mariborske in brežiške podružnice. Njih bistvo je, da bi smel vsak

posestnik prosto žgati lastne pridelke za lastno porabo in to ne le doma, temveč, če nima pripravnih prostorov, tudi pri katerem sosedu; davka prosto naj bi smeli žgati tudi oni, ki točijo vino pod vejo. (Ormoška podružnica.) Brežiška je zahtevala poleg tega, naj bi se finančni organi pri sedanjem davka prostem žganju ozirali na kakovost žganih sliv, droži, oziroma tropin in da ne bi merili samo po najboljšem pridelku kakor se godi to v Brežicah.

Glede sadjereje se je sprejel predlog kumberške podružnice, naj se razobesijo po vseh ljudskih šolah na Štajerskem barvane stenske table, ki bodo predočevale najvažnejše ovočje dotičnega kraja, da ga mladina spozna.

Sprejeli so se glede kmet. delavcev nekateri predlogi, kakor da se napravi postava za stavbo delavskih hišic, spremeni postava glede pristojnosti, se prepovejo posredovalnice za posle, oziroma da se ne dajo nove oncesije, da se strogo kontrolirajo brezposelni ljudje po mestih in da se dá dopust vojakom ob žetvi.

Živahna in razburjena debata se se vnela glede podpor po suši. Knittelfeldska podružnica je predlagala, naj se ob sušnih letih prepove izvoz krme iz dežele; slatinska, naj se ne kupuje krma v prizadetih krajih in naj se podpore dajo v zdatni meri ali pa nič, lipniška, naj se v bodoče vpraša pri podporni akciji tudi podružnice za svet in šentjurska, naj se ob enakih prilikah vbodoče ne pošiljajo komisije po deželi, ki samo obtežijo že itak oškodovane občine in požrejo velik del podpor, ampak naj se vpraša le občine, kmetijske podružnice in kmetijska društva. V debati je kritiziral Drogenik iz Kačjega dola razdelitev podpor in so tudi drugi odposlanci grajali napake, ki so se pri razdelitvi podpor godile. Dv. svetnik Hammer-Purgstall je pral vlado, ne da bi mogel očitanja zavrniti.

Konečno so se naznanila odlikovanja. Izmed Slovencev so se odlikovali s srebrno medaljo g. dr. Iv. Geršak, notar v Ormožu in gospod Iv. Clarici, knežji oskrbnik v Konjicah; z bronasto g. Fr. Praprotnik, nadučitelj v Mozirju in g. Martin Debelak, župan v Šmohorju pri Slatini.

Štajerske novice.

a Delovanje posl. Marckhla. Kadar koli se v državnem zboru oglasi kakšen slovenski poslanec o glasovitih septemberskih izgrelih nemških ponliknjakov v Celju in Ptuj, tedaj se obligatno vzdigne bivši c. kr. sodnik in sedaj „politik“ Marckhl ter pere policijo. Možno tega ne zamerimo, saj je to jedino njegovo „delovanje“ v državnem zboru, katero kvečjemu še dopolnjuje z antišambriranjem in molodovanjem za službeno povišanje do cela nezmožnih renegatov pri naših c. kr. sodnijah. Marckhl dobro ve, da z resnico ne opravi ničesar, zato se poslužuje eklatantnih laži: tako je trdil minulo sredo na govor posl. Hribarja v državnem zboru, da sta celjska in ptujška policija 13. in 20. septembra storili svojo dolžnost popolnoma! Govorili so dogodki sami, govorile so sodnijske obravnave, kako je ta celjska policija storila svojo dolžnost! Vkljub temu pa ima bivši „nepriustranski“ c. kr. sodnik nezaslišano drznost, da trdi o „spolnjevanju dolžnosti“ policije v Celju in Ptuj! Popolnoma v „Štajerčevem“ tonu je denunciral nadalje Marckhl slovenske liste, da so v zvezi s Srbijo in zatorej veleizdajalci. Na to podlo in smešno obrekovanje, kakoršno si lahko dovoli le kakšen Linhartov pobratim, ne bomo niti odgovarjali. Samo to nam naj pojasni Marckhl, kako je to, da visi Bismarčkova slika po vseh nemških društvenih lokalih na Sp. Št., kako je to, da vpijejo celo avstr. državni uradniki ob vsaki priliki svoj obligatni „heil“ Hohenzollerncem in veliki Vsenemčiji? Ako „deluje“ Marckhl z lažjo in denun-

cijacijami, potem se nič ne čudimo, da stoje nemški Celjani na taki moralni višini: pripovedujejo se o nekem lokalni dogodki, ki kažejo, da tudi nemški Celjani nočejo zaostajati za Gradčani v kavarni „Styria“. Svetujemo še nemški „fini družbi“ v Celju, naj povabi Eulenburga sem na letovišče, da bode kopija dežele „der Gottesfurcht und frommen Sitte“ popolna.

o Georgi o pozivih pod orožje. Domobranski minister Georgi je povdarjal v četrtek popoldan v seji obrambnega odseka, da je strah glede sedanjih pozivov rezervnega moštva pod orožje popolnoma nepotreben. On lahko konstatira, da te odredbe niti zdaleka ne dosega mobilizacijskih. Gre se samo za zvišanje stanja moštva in premeščenje posadk, kar je pa bilo že dalje časa pripravljeno in je sedaj potrebno, da se olajša četam, ki stražijo ob meji, služba. — Vendar pa smatra domobr. ministerstvo za potrebno, da bode skrbelo za potrebne družine onih, ki so ali v vojni službi pridržani (rezervniki 1. letnika, prvi 3 letniki nadomestne rezerve) in onih ki so, izjemoma poklicani k orožju, dasiravno velja ta oskrba le za slučaj prave mobilizacije. (Več glej v polit. kroniki.) — Ta izvajanja domobr. ministra bodo gotovo nekoliko pomirila razburjeno ljudstvo.

v Nizkotno obrekovanje. „Slov. Gosp.“ je začel obrekovati ljudem naš dnevnik s tem, da se poteguje za zvišanje učiteljskih plač. „Nar. Dn.“ je namreč priobčil, kakor znano, dolgo vrsto člankov, ki govore o tem vprašanju. Gotovo je stvar pravičnosti, da se v dnevniku da beseda stanu, ki si je pridobil nečvomo velikih zaslug na narodnem in gospodarskem polju, da govori v zboljšanje svojega v resnici žalostnega položaja. Stranka v tem oziru ni zavzela doslej nikakega stališča, ni pa dvomljivo, da bode storila to, kar bodo želeli in za pravo spoznali njenipametni volilci in ne nepošteni hujškači. — Učiteljstvo poleg tega pozivamo, naj najodločnejše zavrne obrekovanje „Sl. G.“, da ni v nobenem stanu toliko renegatov in nemškutarjev kakor med liberalnim učiteljstvom in da ne vzgojuje otrok narodno. Resnično, tako nizkotno in sumarično obrekovanje si more dovoliti le kakšen katoliški list.

d Zatiiranje strupenih kač. Deželni zbor je pooblastil deželni odbor, da izplačuje za vsakega ubitega gada ali modrasa nagrado po 50 vin. iz deželnega fonda. Oni, kateri želijo te premije, naj pošljejo glave ali pa cele ubite varuhu zoologične zbirke v deželnem muzeju. Od 1. julija do 15. septembra se ne izplačuje nagrada. — Vendar se lahko v tem času ubite kače pošlje po 15. sept. v Gradec.

d Imenovanje. Vinarski pristav g. Josip Zabavnik v Gradcu je imenovan za vinarskega nadzornika na Primorskem. Rojaku prirčno častitamo!

o Nemški Muhl je kakor znano precej slabe pameti in pa — surov. Te dni je v graški okolici predlagal župan v seji nekega obč. odbora, naj se izrazi sožalje za nekim možem, ki je še — živel, češ, da bo ta itak kmalu umrl in prih. seja obč. odbora bo šele v 14 dnevih. Kadar torej Nemci govore o slov. surovosti, naj pometajo pred svojimi durmi!

v Fletni tiči so fantje pri pleskarju Pirkarju v Celju. Zadnjič so trgali lepake za koncert glasbene matice v Celju z desk. Ne bi jim prav nič škodovalo kazensko zasiedovanje.

Našel se je havelok pri leseni brvi čez Voglajno. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi pri društvenem slugi gospodu Bursiku v Celju.

o Včerajšnja veselica „Slov. del. podpornega društva“ v „Skalni kleti“ pri Celju je jako dobro uspela. Občinstva je bilo natlačeno polno, zabava neprisiljena in vseskozi živahna. Da se je pa prireditel tako krasno obnesla, gre zahvala g. Jugu, kateri je res jako dobro izvežbal svoje pevce, kakor tudi vsem darovalcem dobrot za srečolov, gđ. Karnjovšekovi, ki se je zelo trudila za srečolov itd.

v Notarski izpit je napravil z odličnim uspehom notarski kandidat g. Luka Požun v Celju.

v Utonila je včera pri Celju 2 letna hčerka hišnika Janeza Korošca. Potegnili so jo zvečer ob pol 6. uri pri takozvanemu „Josefshofu“ iz potoka.

a Iz Trbovelj. Ljudstvo je vsled vojne nevarnosti silno zbegano. Kakor smo čuli, se po jamah med delom govorijo, da bode država najprvo padla v denarni stiski po hranilnicah in posojilnicah. Vsled teh govorov, ki se raznašajo namenoma ali iz neumnosti med delavstvom, je tudi že, kakor slišimo, veliko delavcev vzdignilo iz tuk. posojilnice svoj denar, katerega doma skrivajo ali zakopljejo v zemljo. Raznašalci takih bedastih novic, da bode država oropala posojilnice, pa ne pomislijo, koliko škodujejo s tem prizadetim strankam samim, katere izgubijo na ta način za dva meseca obresti že tako in tako, denar doma ne nese nič obresti in je v veliko večji nevarnosti nego v posojilnici. Tukaj bi bilo polje n. pr. za voditelje soc. demokratov, da bi se ljudi pončilo, koliko resnice je na teh lažljivih vesteh, in bi se jih s tem obvarovalo gmotne škode. „Nar. Dnevnik“ in druge slovenske liste pozivamo, da bi z gotovimi članki malo posvetili v megleno ljudsko nevednost. Politično oblast pa prosimo, naj poizve za imena dotičnih raznašalcev teh izmišljenih vesti in naj bi se begalce ljudstva ostro kaznovalo. Menim, da se bode tudi po drugih krajih in posojilnicah tako godilo, kakor tukaj, zato je treba ljudstvu splošnega pouka vseh časopisov.

v Iz Sevnice. Pred kratkim smo poročali o haveloku, ki se je našel v cestnem jarku blizu Sevnice. Vsled razpisa nagrade zglasilo se je 22 najditeljev. Trije trdijo, da je zgubljen havelok last Krča, ki se je morda skrivnostno-sladko ginjen vračal domov; to pa že radi tega ni mogoče, ker Krč haveloka ne nosi, vrh tega pa je nosil izgubljen havelok monogram „S“. Ostali najditelji pa so mnenja, da je ta havelok last sevniskega sodnika gospoda Šeleja. Povprašali smo, na čem ta trditelj temelji ter dobili dva odgovora, kojih prvih se glasi:

Gospod Šelej je šel k Sv. Ani na božjo pot. Tam je dobil mnogo dobrnih nauk in globoko ginjen je nastopil pot proti domu. Med potjo je začel premišljevat o minljivosti vsega posvetnega in se posebno spomnil izreka, da naj taisti, ki ima dve suknji, eno revežu podari; vrgel je torej nepotreben havelok v cestni jarek. Ker noče biti nečimern, je vrgel kmalu zatem srebrno tobačnico od sebe.

Drugo poročilo pa se od prvega precej razlikuje. Dotičnik nam namreč piše, da je gospod Šelej, ki je sodnik v čisto slovenskem okraju, trdno sklenil priučiti se slovenskemu jeziku. Da ga pri tem hvalevrednem ter prepotrebem delu nikdo ne moti, izbral si je samotni jarek ob cesti, se tam vlegel na havelok, in se z vso vnemo začel učiti slovenščine. Iz katere slovnice se ne more poročati, ker se je ni našlo. Ker se je v bližini našla tobačnica sodi se, da je gospod na večjih mestih počival in se učil.

Ker nas najditelji nadlegujejo za nagrado, a še sedaj nismo na jasnem

prosimo g. Šeleja, da nam sam pojasni kako je bilo s to zadevo.

v 200 tisoč delodajalcev za stavkovni zakon. Zveza avstrijskih delodajalcev je nabrala 200 tisoč podpisov za spremembo koal. zakona iz l. 1870 oziroma zakon za obrambo delodajalcev proti samovoljnim stavkam, nasilnemu bojkotu posameznih podjetij in za varstvo onih, ki hočejo v stavkah delati.

v Umr. je v Grajski vasi 7 tm. Radeckijev veteran Miha Kotlen v 90. l. svoje starosti. Bil je najstarejši mož v dveh farah in povsod spoštovan. N. v m. p.!

v Pri občinskih volitvah v trgu Št. Jur ob J. ž. so zmagali klerikalci v 2. razr. z 9 glasovi večine. Od 144 volilcev se jih je volitve vdeležilo 121. Klerikalci so zmagali s pomočjo raznih ženic, katerim so gg. duhovniki napolnili ušesa z grožnjami, da bodo večno pogubljeni, če ne volijo farovških kimovcev. Pri volitvi so se v tem oziru godile neverjetne reči. Tudi znani Praunseis se je pridobil pri teh volitvah častne lovorike.

v Pozor županstva in občine Savinjske in Šaleške doline. Že v enem zadnjih dopisov se je opozorilo občine Savinjske in Šaleške doline, naj z vso odločnostjo protestirajo proti germanizaciji proge Celje-Velenje. Prosimo to pot sl. občine še enkrat, da sklenejo energičen protest proti samonemškemu napisom na kolodverih in vlakih! Proga Celje-Velenje je državna in ne bode zares tako težak boj doseči tukaj utrakvizacijo, katero imamo celo na južnem koroškem vpeljana. Protesti naj se določijo po poslancema Robleku in Jezovniku. Lahko se tudi pošljejo direktno na ministerstvo železnice. Upajmo, da bodo slov. občine ta naš predlog uvaževale, kajti samo tem potom je mogoče doseči kak uspeh. Opozorjamo da to store občine in da se naj protest tudi pošlje v slov. časopise.

v Iz Št. Ilja smo enkrat dobili dopis, v katerem je bilo suho konstatirano dejstvo, da je g. Celcer naznanil v „marburgerci“ neko plesno prireditev. Mi nismo tega niti po zaslugi ostro grajali, kajti znano je, kakšen list je „marburgerica“, ker smo mislili, da bo suh opomin zadostoval. Glej pa se „mladenič“ Žebot zaganja v nas zaradi tega v „Sl. Gosp.“ Zakaj nam je neumevno.

v Pfarramt Reichenburg. Gosp. župnik Cerjak pošilja prošnje za milodare v prid novi cerkvi in prilaga poštne položnice, ki nosijo na odrezku nemški napis „Pfarramt Reichenburg“ Komentarija ne bo treba.

o Iz Dobove ob Savi. Izprožila se je pri nas misel, izobražati ljudstvo tudi s prirejanjem poljudnih predstav. To sicer ni nič novega, a dosedaj pri nas ni bilo mogoče, ker vlada mnenje, da se pri nas težko kaj priredi, ker ljudje baje niso dovezetni za kaj boljšega. To pa so predsodki, ki jih lahko odložimo na stran; treba nam je samo tako požrtvovalnih in delavnih ljudi kot je naš učitelj g. L. Potočnik, ktere ga zasluga je ravno, da se je priredila Peskova „Slepa ljubezen“ in to celo prvič. Žal, da moramo g. Potočnika izgubiti ravno sedaj, ko se nam je zelo priljubil. — Predstave se je udeležilo mnogo zavednih okoličanov, katerim gre hvala za dober uspeh. — Igralci, od učitelja Trpina, jezave in v svojega sina Frančka slepo zaljubljene Frančiške, ošabnega in surovega Boštjana, veselega Janeza in brhke Mimike, dobrosrčne sluginje ter do najmanjšega šolarja, vsak se je potrudil izvršiti svojo ulogo kar najbolje. Prireditve je napravila dober utis na vse

gledalce ter nam živo orisala posledice slabe domače vzgoje. Vspodbudila pa nas je k složnejšemu delovanju s šolo, ki nam vzgaja naš up, naše vse — miadino. — Igra se ponovi v nedeljo 21. t. m. Pričakujemo tudi gosp. A. Peska, pisatelja te igre.

v Iz Kapel pri Dobovi nam pišejo: Naš g. župnik je poslal poplavek v vaš cenjeni list ter razglasil razprijnice, da smatra onega za lažnjivca, ki je poročal o njem v vaš list. Poročevalec najsižebo kdorkoli hoče, nima nikakega povoda dokazovati še manj pa se opravičevati. Ali se ne spominjate več, da ste poklicali dotični dve ženski in da sta vam onidve še enkrat zatrdili, da ste že omenjeno res govorili? Tudi o primeri naših razmer z italijanskimi ste že popolnoma pozabili, med tem ko vedo o tem povedati še vsi takratni poslušalci. Čemu zavijate torej resnico in se perete raz priznice, ter s takimi stvarmi, ki ne spadajo v cerkev, zavlačujete službo božjo. Kako se vas lahko potem imenuje, če je vse res!?

v Iz Rajžiharja pri Ljutomeru. Tombola „M. Sokola“ se je v nedeljo še povoljno obnesla. Grajiati moramo odsotnost marsikaterega naših, pogrešali smo pa še posebno člane. Kaj hočete sto mlačnostjo? Mar ne veste, da so resnobni dnevi? — Grajiati moram tudi nemškutarjenje nekega omizja narodnih dam. Priporočal bi tem čast. gospem, da čitajo IV. zv. Slomšekovih spisov na str. 260., kjer pravi: „Je morebiti slov. jezik tako grd in nezarobljen, da bi nas moralo sram biti slovenski govoriti? — Med vsemi jeziki mora Slovencem naš materni jezik najljubši biti. Drugič še nekaj o nemškutarjenju na ulici.“

o Iz Žetal pri Rogatcu. Vsled zadnjih dogodkov v Rogatcu bi mogoče širšo javnost zanimalo, s kakšnimi ljudmi imamo Slovenci tukaj opraviti. Evo njih imen: Brezinšek, Jelovšek, Jeršnik; Drobnik, Lebič; Cvetko, Korošec; Samboliček, Pavliček in Kisiček; manjkati seveda ne smejo Orel, Lesjak in Medved. Ako je sila, prihite jim na pomoč še razni Lešniki, Stojnšeki in Potočniki z Rogaške Slatine. Morda bo kateri cenjenih bralcev z glavo majal in si mislil: no, to so itak sami Slovenci! Pa brez zamere, gospodje, daleč od cilja. Na uho vam povem, da so pradedje teh slavni in junaških nič-ev in ček-ev polegali za rimskih časov na obrežjih reke Rene in se zavijali v medvedove kože. Kdor tega ne prizna, ta bo v Rogatcu „hinausgeworfen“.

v „Tukaj nepoznan“. Na nek poštni urad je dospelo pismo, ki je imelo naslov: „Vroke poštnege človeka“. Mlad poštni uradnik pa je napisal na pismo znano formulo: „Tukaj nepoznan“. (Iz 3. št. lista „Naše bodočnosti“. Stariši in odgojitelji mladine, dajte šoli odrasli mladini ta list v roke! Stane za celo leto le 250 K.)

v Slovenjebistriški Stiger je govoril pri pogrebu meščana Karola Schöna dne 13. tm. pokojniku nagrob-nico. Govor, ki se ga je še „slovesni govornik“ na pokopališču učil, sicer ni bogve kake važnosti, pribiti pa vsejedno moramo par besed. Stiger je rekel med drugim: „Der Verstorbene war ein ganzer Mann, denn er war ein deutscher Mann.“ (Pokojnik je bil cel mož, ker je bil Nemec). Po Stigerjevem nazoru je torej k popolnosti na vsak način potrebno nemško mišljenje. Kaj pa potem oni možje, gosp. Stiger, ki vam polnijo vašo blagajno, in ki so vas tudi volili za poslanca? To so pa „halbe Männer“, kaj ne? Si bomo zapomnili vaše besede in vam jih prilično zabrusili pod nos. Pokojniku, ki je bil eden od maloštevilnih pravih Nemcev v Slovenski Bistrici, se je s

takimi besedami storila slaba usluga, ko bi on mogel, bil bi Stigerju gotovo odvrnil: „Ne, ker sem bil Nemec, ampak ker sem bil pošten in pravičen, sem bil popolen.“

a Volilni shod priredi v Celju jutri popoldan ob 3. uri socijalno demokratska stranka v prostorih „K zelenem travniku“. Govori soc. dem. kandidat v splošni mestni kuriji vpo-kojeni učitelj Horvatek o delavstvu in deželnozborskih volitvah.

a Novice o bližnji vojski so porabili gotovi špekulantje v Galiciji, Bukovini in deloma tudi na Češkem, da so ostrušili ljudi, ki imajo dežar v hranilnicah in posojilnicah, češ, da bo v slučaju vojske država segla po hranilnih vlogah. Take novice so absolutno izmišljene; denar v hranilnicah in posojilnicah je naložen absolutno varno, ker ga ščiti na eni strani rezervni fond, za tem posojila na zemljišča in zveze hranilnic in posojilnic same. Svarite in poučite torej nevedne ljudi! — Včeraj je vrh tega izjavil finančni minister Bilinski v državni zbornici: Nikdar se ne bo zgodilo, da bi avstr. vlada segla po tujem imetju, ki nam je sveto. Hranilne vloge v hranilnicah sode celavarni, naj že bo mir ali vojna. Minister je tudi dejal, da Avstrija ni tako uboga, da bi morala poseči v vojskinem času po zasebnem imetju. Ako bi se pa naša domovina nahajala v nevarnosti, bo darežljivost avst. narodov dala očetnjavi to, kar potrebuje. Minister je žel gromko priznanje poslancev.

a Plotnica je žali bog vendar padla zopet v nemške roke. V 3. razredu so zmagali nemškutarji s 46 (!) glasovi večine, v 1. pa z 1 (reci jednim) glasom! Slovenci so zmagali samo v 2. razredu. Nemci in nemškutarji so strastno in nasilno agitirali, neki Potočnik (pristen Nemec) se je pripeljal celo iz Slatine volit. Volitve utegnejo imeti slabe posledice tudi v tem oziru, da bodo skušali sedaj nemškutarji s podvojeno silo doseči delitev občine.

a Novorojeno utopljeno dete so našli v strugi Murice pri tovarni Felten in Quilleaume v Kapfenbergu na Zgor-nještajerskem. Matere še niso našli.

a Iz Diemlacha pri Brucku ob Muri. V četrtek ob 5. uri zjutraj se je na tukajšnjem tovarnem kolodvoru Južne železnice pripetila velika nesreča. Premikajoči stroj je došel po neprevidnosti na kraj takozvanega slepega tira in se je prevrgel preko 3 metre visoke škarpe. Strojevodja Karol Bukovič je bil vržen več metrov daleč na vrt, ne da bi se znatno poškodoval, kurjač Štefan Baschl je pa prišel pod stroj in je bil na mestu mrtev. Sod-nijska komisija je že imela lokalni ogled.

Kranjske novice.

o Boj za slovensko vsučilišče. Pod tem naslovom je izdala 80 strani obsegajočo brošurico klerikalna „Slov. dijaška zveza“.

o Kranjski deželni odbor je sklenil, da plača polovico cene za nakup plemenskih bikov, ki si jih nabavijo zadruga.

o Kot neodvisni kandidat je nastopil v kmečkem volilnem okraju Vipava — Idrija mizarski mojster Ivan Bukovič v Vipavi.

o Gospodinjstva šola na Vrhniki se odpre 20. t. m. Šola bo obiskovalo 51 deklet.

o Kreuzbergerjevo elektrarno v Kranju je za 33.850 K kupila gospa Marija Mayr.

o Na Jesenicah je umrl nadučitelj iz r. n. k. šole Lad. Pospischi.

o Lastno prodajalno čevljarških izdelkov odpro v ponedeljek združeni čevljarji v Ljubljani v Wolfvovih ul.

Koroške novice.

a Imenovanje. Finančni koncipist dr. L. Brenc v Celovcu je imenovan finančnim komisarjem.

a V Mlinasli na Koroškem se je ustanovila tovarna za testenine.

Primorske novice.

o Tržaški mestni svet je v seji 18. t. m. odklonil novo tramvajsko pogodbo in sklenil proces s tramvajsko družbo nadaljevati.

o Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu izkazuje za l. 1908. 5.604.738'11 kron prometa in 8.648'32 kron čistega dobička. Zavod krasno napreduje.

o Društvo slovenskih kolonov se je osnovalo v Gorici.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Pred vojno.

d Praga, 20. marca. (Brz. „N. Dn.“) Specijalni korespondent „Venkova“ je imel pogovor z predsednikom odbora za narodno obrano Zuzičem. Ta je bojda rekel, da je naloga Srbije iz-zvati evropsko vojsko. Za Srbijo stoji sedaj Angleška, ki pa zmiraj hoče riniti Rusijo v ospredje.

d Berlin, 20. marca. (Brz. „Nar. Dn.“) „Lokalanzeigerju“ poročajo iz Belgrada: Včeraj popoldan je minister zunanjih zadev sprejemal diplomatske obiske. Sprejel je med drugimi tudi grofa Forgacha.

d Frankobrod, 20. marca. (Brz. „Nar. Dn.“) „Frankfurter Ztg.“ poroča, da je Srbija naznanila vsem velesilam izvzemši Avstro-Ogrsko sestavo svojega odgovora, iz katerega se da sklepati na novo sporazumljenje z Avstro-Ogrsko. V tem aktu srbska vlada pravi, da je slišala, da njena zadnja nota nikakor ni zadovoljila na Dunaju. Tudi če bo Avstro-Ogrska stavila ultimatum, Srbija ne bode razorožila. Le če bodo velevlasti kolektivno to zahtevale, bo Srbija morala ugoditi. Akt zagotavlja, da če bo Avstrija Srbijo napadla, bo ta že vedela svojo narodno stvar braniti.

b Berlin, 20. marca. (Brz. „N. D.“) „Vossische Ztg.“ poroča iz Belgrada, da je razpoloženje še vedno za — vojsko. Hujšakači še vedno grozijo, da bodo zdrobili v prah habsburško monarhijo in zahtevajo, naj se še mobilizacija srbske vojske izvede v večjem obsegu. Vojno razpoloženje še je gotovo povečal izrek vojnega ministra Živkovića, da bo prva bitka pred Belgradom, druga pa pred Novim Sadom (v Banatu).

Državni zbor.

b Dunaj, 20. marca. (Brz. „N. D.“) Državni zbor nadaljuje razpravo o po-državljenju železnic.

Društvene vesti.

b Žalska moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda priredita skupno redni občni zbor na praznik v četrtek dne 25. marca t. l. ob 3. uri popoldne v dvorani gostilne Hausenbichlerjeve v Žalcu. K tej skupščini je povabljen potovalni učitelj g. I. Prekoršek. Zavedne Slovenke in Slovenci iz Žalca in okolice, pridite mnogobrojno!

a Vransko. Podružnica sv. Cirila in Metoda ima v četrtek 25. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani g. Brinovca občni zbor. Na dnevnem redu je tudi petje in tamburanje.

b Slovensko trgovsko društvo in Slovanska Čitalnica v Mariboru priredita dne 4. aprila t. l. veliki koncert v gledališki dvorani v „Narodnem domu“. Ker bode ta koncert res nekaj posebnega, pri kojem nastopi veliki pevski zbor ter tudi popolni salonski orkester z izbornimi godbenimi in pevsimi točkami, opozarjamo že sedaj slavno občinstvo na to prireditev. Čisti dobicek je namenjen za družbo sv. Cirila in Metoda ter ljudsko knjižnico v Mariboru. — V slučaju, da se prezre komu poslati vabilo, prosi odbor, da se blagovoli še pravočasno obrniti do Slov. trg. društva v Mariboru.

v Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju je razdelilo med uboge slovenske dijake meseca januarja 805 K, februarja 1005 K in marca 100 K. Da bode društvu tudi v bodoče možno, veliko bedo med našimi dijaki izdatno olajšati, prosi isto slov. občinstvo daljnih prispevkov, katere sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrevident v p., Dunaj III./3. Reissnerstraße 27.

v Slovensko akad. društvo „Adrija“ v Pragi se je izvolilo dne 13. sušca na svojem prvem obnem zboru sledeči odbor:

Presednik: jur. Slavko Weixl, podpresednik: phil. Fran Šlibar, tajnik: med. Ivan Jurečko, blagajnik: phil. Rudolf Perhanc, knjižničar: jur. Anton Novčan, gospodar: tehn. Fran Vodopivec, namestniki: I. jur. Jože Farčnik in II. phil. Fran Zaplotnik, preglednika: med. Fran Tauželj in tehn. Ivan Mačkovšek.

Narodni gospodar.

a Tečaj za združne funkcionarje namerava prirediti v Ljubnem od 19. do 22. aprila štaj. obrtno pospeševalni urad.

Tržne cene.

19. marca.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za marc 34'50, za maj 34'50, za september 32'50, za december 31'50. Tendencia stalna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 24'—, za oktober — december K 22'45. Tendencia stalna. — Vreme lepo.

Budimpešta, 19. marca. Pšenica za april 13'95, pšenica za maj 13'82, pšenica za oktober K 11'52, rž za april K 10'65, rž za oktober K 9'56, oves za april K 8'97, oves za oktober K —, kornuza za maj K 7'65. Pro-met 30.000 met. st.

Budimpešta, 19. marca. Svinjadj: ovske stare, težke — do — vin., mlade, težke 142 do 144 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke 142 do 144 vin.; zaloga 22.173 kom.

Svinjska mast v Budimpešti: 150'—, namizna slanina 134'—.

Borza za kmetijske pridelke: Pšenica se dvignila za 20 v. Tedenski povzdig ovs za 15 vin. se vzdržal. Padla sta rž in kornuza za 5 v.

Produktni trg. Pariz: moka za tekoči mesec 31'—, moka za prihodnji mesec 31'15, moka za maj — junij 31'45, moka za maj — avgust 31'70, pšenica za tekoči mesec 24'20, pšenica za prihodnji mesec 24'25, pšenica za maj — junij 24'60, pšenica za maj — avgust 24'55, rž za tekoči mesec 16'65, rž za prihodnji mesec 16'85, rž za maj — junij 17'15, rž za maj — avgust 17'25.

Rnjiževnost.

Kamniške ali Savinjske Alpe.

Spisal Ferdinand Seidl.

„Slovenska Matica“ je izdala med svojimi društvenimi knjigami za l. 1907 prvi in za l. 1908 drugi del zgoraj imenovane knjige, ki je eno najvažnejših del, kar jih je omenjeno društvo poslal v svet.

V naslovu in v uvodu naznanja pisatelj, da nam hoče obrazložiti notranjo, to je geološko zgradbo in pa vnanje lice naše krasne alpske skupine. Ponosni smemo biti, da je prvi geolog ki je proučeval Savinjske Alpe, bil naš slovenski rojak M. K. Lipold iz Mozirja pred 50. leti. Njegove študije imajo sedaj seveda le še zgodovinsko vrednost, ker je geološka znanost od tedaj silno napredovala. Na novo in pa celotno je proučil geološko zgradbo več-

jega dela Savinjskih Alp geolog avstrijskega državnega geološkega zavoda Fr. Felber v letih 1885—1891, in je obenem s strokovnjaško razpravo izdal geološki zemljevid proučenega ozemlja l. 1896. Sledove ledniške dobe v strženu naših Alp pa je proučeval Luceina, učenec geografa prof. Pencka; mojstra glacialne geologije in je priobčil svojo razpravo l. 1906. Leto potem je obelodanil A. pl. Hayek, profesor dunajske univerze, kot plod svojih ponovnih študij razpravo o flori osrednje skupine Savinjskih Alp. Vse te razprave zahtevajo strokovnjaško znanje in strokovnjaške pomočke, ki so na razpolago le specialnim veščakom na vseučilišču. Edino le taki jih morejo započeti in zvršiti.

Iskreno nas veseli, da se je našel rojak-strokovnjak, ki je proučivši navedena glavna dela, še sam ponovno prepotoval krasno skupino gorovja, ki se razteza od Braslovč do Žirovnice, ter spopolnil s svojimi izvirnimi opazovanji prejšnja dela dunajskih specialnih veščakov treh znanstvenih strok: geologije, geografije in botanike. To ga je stalo mnogo dela, mnogo truda in mnogo razmišljanja, ker so geološke tvorbe ravno v tem zanimivem gorovju po nekod zelo zamotane n. pr. v skupini Rogatec in Menini.

G. prof. Seidl je izbral iz temeljnih razprav imenovanih veščakov vsa važnejša dejstva, ki jih nudi naša alpska skupina in jim dodal uspehe lastnega proučevanja. Tako si je sestavil ogrodje svoji knjigi. Dodal je ogrodju meso in kri, ko je pojasnjeval suha znanstvena dejstva z obilnimi nauki iz moderne geologije, geografije in botanike. Vsemu pa je vdahnil čvrsto življenje z jasnimi poljudno-znanstvenimi pripovedovanjem in z živo ljubeznijo do naše domovinske prirode. S tem je ustvaril delo stalne vrednosti, kakoršnega doslej še nismo imeli.

Ne moremo se spuščati na tem kraju na pregled posameznih poglavij ter le želimo, naj bi knjigo čitali vsi razumniki, da se pouče o milijonskoletni zgodovini naših lepih Alp. S tem se jim bode vzbudilo zanimanje in ljubezen za domovinsko prirodo in za moderno znanstvo v prirodi, razširilo obzorje in poglobilo umevanje naših krasnih Alp.

Kdor je prečital knjigo, je ne more prehvaliti radi poljudnega, jasnega opisanja, kar je zlasti v geologiji težavna stvar, kajti izmed vseh prirodopisnih strok je najtežje poljudno pisati ravno o geologiji. V tem so pač vsi čitatelji ene misli, da nam je gospod prof. Seidl podal izborna dela, ki zasluzi, da ga prečita sleherni razumnik.

Pomisli! pa še moramo, da je g. pisatelj s svojo knjigo pridobil za slovensko literaturo novo znanstveno stroko: geologijo in si ustvaril, kjer je bilo treba, strokovno terminologijo.

Poleg geoloških mu je bilo treba označiti tudi razne zemljepisne pojme s primernimi slovenskimi izrazi. Pisec teh vrst je imel sam čast z gospodom pisateljem občeovati in se prepričati, s kakim zanimanjem je skušal ustvariti in uvesti prave narodne in znanosti primerne izraze v slovensko znanstveno terminologijo.

Znano je namreč, da noben narod ne pozna znanstvenih pojmov, ki postajajo potrebni, ko se znanstvo bolj in bolj razvija in pogloblja. Novi pojmi pa zahtevajo nove izraze. Tako delajo vsi kulturni narodi in morajo tudi Slovenci, za kar naj navedemo nekaj dokazov.

Konec prihodnjic.

v Slovenska Šolska Matica je izdala za leto 1908 sledečih pet knjig: 1. Pedagoški Letopis, VIII. zv. Poleg primerne uvodnega članka v proslavo šestdesetletnega vladanja našega cesarja in poleg društvenih poročil se nahaja še pet daljših razprav, med njimi dve v hrvaškem jeziku. 2. Nazorni nauk za drugo in tretje šolsko leto, 2. snopič. 3. Šola in dom s posebnim ozirom na roditeljske večere. II. del. Napisal Drag. Pribil. Podana so s tem zvezku popolno izvedena predavanja ob roditeljskih večerih. Naj bi naše učiteljstvo pridno prirejalo takšne sestanke! 4. Prosto spisje v ljudski šoli. I. sn. Napisal M. Lichtenwallner, 5. Skrijnost radioaktivnosti. Spisal dr. Fran Čadež. Ta drobna knjiga, ki smo je lahko prav veseli, odvarja kot prvi

zvezek Poljudno znanstveno knjižnico, ki bo dobro služila ne le učiteljstvu, temveč tudi drugim izobraženim stanovom. Splošno pomenjajo letošnje knjige zopet lep napredek!

Darovi.

Za slov. dijake na dunajski univerzi so darovali:

drž. poslanci — dr. Iv. Šašteršič, Iv. Hribar, I. Roblek po 50 K; dr. Ivčević 40 K; dr. Hočevar 30 K; Grafenauer 25 K; dr. Benkovič, dr. Krek, dr. Žitnik, Fr. Povše, Perič, Spinčić, dr. Laginja, Fr. Demšar, Ivanišević, Mandić, Ježovnik, dr. Rybaf, dr. Ploj, dr. Gregorič, J. Gostinčar, Fr. Jaklič, Jos. Pogačnik, Štrekelj, pl. Šaklje, Fon, po 20 K; dr. Dulibič, dr. Tresič, Prodan, dr. Korošec, po 10 K; Pisek 5 K. Kranjsko. Ulbald pl. Trnkoczy — Ljubljana, 100 K; dr. Šlajner — Ljubljana, 25 K; Baboik — Ljubljana, 5 K; Iv. Stanovnik — Horjul, 2 K; A. Volta — Ljubljana, 2 K; Rihrd Schrey — Lesce, 4 K; Ivan Strguteč — Begunje, 14 K; Fran Berlec Kandija, 2 K; Jos. Regen — Unec, 20 K; Alojzij Poljanec — Ljubljana, 5 K; Anton Kobi — Breg, 20 K; g. Vilman — Ljubno, 5 K; Adolf Knol Kolovrat, 5 K; Ivan Fabjan — Ljubljana, 25 K; Ivan Kranjec — Borovnica, 10 K; Oton Ploj — Črnomelj, 10 K; Josipina Podkrajšek — Ljubljana, 10 K; N. Strazinsky — Črnuče, 5 K; dr. L. Požar — Ljubljana, 20 K; dr. J. Marinko — Novomesto, 5 K; V. Krisper — Ljubljana, 50 K; Stajersko. Dr. Stuhel — Ptuj, 10 K; Martin Ogoreve — Konjice, 30 K; Fr. Ks. Schneider — Cezanjevci, 15 K; Jos. Mursa — Krapnje, 5 K; Okrajna posojilnica — Ljutomer, 40 K; Jos. Goropevšek — Trbovlje, 24 K; dr. Murko — Gradec, 10 K; dr. Sernec — Celje, 10 K; županstvo Redica, 25 K. I. Gašperič — Dol, 5 K, A. Vetrnik — Dol, 5 K, I. Roš — Dol, 2 K. Narodna družba v Slov. Bistrici, 20 K. I. Potovšek — Artiče, 1 K. Fr. Kolenc — Gradec, 20 K, Gradšnik — Celje, 4 K. Obitelj Pahernik — Vuhred, 30 K. Jos. Gomboc — Gradec, 3 K. Primorsko. A. Rebek — Sežana, 20 K. rodoljubi v Merčah, 10 K 64 v. Iv. Čok v Trstu nabral 200. Andr. Gabršček — Gorica, 20 K, dr. Vošnjak — Gorica, 20 K. Karel Šiško — Črni Kal, 20 K, A. Br. — Dinjan 5 K. županstvo v Borcu nabralo 70 K 87 v; iz Tolmina: dr. Gruntar 10 K, Ivan Perpar 10 K, R. Fazan 10 K, M. Primožič 5 K, A. Vertovec 5 K, dr. Vodopivec 4 K, R. Fonzari 1 K, I. Šaplja 1 K, Fr. Uko- vič 1 K, A. Kavs 1 K, V. Kavčič 1 K, I. Zarli 1 K, I. Dietz 2 K, Rodoljub 2 K, L. Lah 1 K. Koroško. I. Vinter — Šmihel, 10 K, F. Ulbing — Železna Kaplja, 10 K. Dalmacija. dr. Jakša Radoč — Spljiti, 30 K, Jos. Žužek — Spljiti, 10 K, M. Trnovce — Dunaj, 20 K, dr. Laharnar — Črnoce, 10 K, Jos. Benkovič — Golac 25 K, Hrvatska. Stjepan Zagorac — Koprivnica, 100 K, Jos. Hohnjec — Zagreb, 10 K, dr. Magdič — Varaždin, 20 K, Prof. Štifter, Kaluga v Rusiji, 15 K. Blagajnik: dr. Ign. Žitnik, drž. poslanec.

4 pari čevljev samo 7 K.

Ker je več velikih tvrdk prišlo v denarne težkoče, sem dobil nalog postavko 50.000 parov čevljev razprodati nizko pod proizvajalno ceno. Prodajam torej vsakomur 2 para možkih in 2 para ženskih čevljev na jermenčke, usnje rjavo ali črno, galoširanih, z žrebli v podplatih, najelegantnejše fazone. Velikost po številkah. 4 pari stanejo samo 7 K. Pošilja se po poštne povzetju ali predplačilo. S. Korngold, eksport čevljev, Krakov šte. 3/1. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Gostilničarji pozor!

Prišča haloška vina 1908, izvrstne kakovosti od 32—40 vinarjev (franko postaja) Ptuj ali Rogatec pri Maks Berlisgu, trgovec. Žetale pri Rogatcu. — Vzorci na zahtevanje! 83 10-7

SUKNA

in-modno blago
.. za obleke ..

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno
v Humpolcu na Češkem.

Tvorniške cene.

Vzorci franko.

112 50-15

Ako hočemo rodovitnost naše zemlje povečati, potreben je dovod dušika.

Sušen in zmlet, toraj za trošenje pripravljen

žveplenokisli amonijak

Znak „Solnce“

je izborna dušičasto gnojilo.

Vsak kmetovalec bi moral za svoja polja, vinograde, travnike in sadonosnike porabljati žveplenokisli amonijak, katerega prodaja na debelo in drobno

trgovina z železnino in umetnimi gnojili
„Merkur“, P. Majdič, Celje.

Pojasnila in cenike z obratno pošto in zastonj.

Društvena gostilna

„Slovenskega delavskega
podp. društva v Celju“

se odda s 1. majem na račun.

Ponudbe do 28. marca na odbor „Slo-
venskega delavskega podp. društva“ v
Celju, Graben št. 7.

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru

v dr. Rosinovi hiši, Tegethoffova c. št. 16

se priporoča slavnemu občinstvu v
izdelovanje vsakovrstne obleke za
gospode. — Velika zaloga blaga na
razpolago. 39 51-10

Cene nizke. — Postrežba točna.

Ivan Rebek & Celje

Priporoča se za napravo vsakovrstnih del, kakor železne ograje,
okove in različna konstrukcijska dela. Imam tudi v zalogi naj-
raznovrstnejša štedilna ognjišča. Ognjišča po poslani meri se hitro
in točno izyršujejo, za ista prevzamem tudi zidarska dela ter od-
govornost glede dobre izvršbe. Izdelujem tudi vsakovrstne tehtnice.
Nadalje napeljujem vodovode, bodisi iz studencev, vodnjakov ali
hidravličnimi vidri. — Vse po tovarniških cenah.

1 24-6

Najboljše

travniške brane

raznovrstne pluge, tudi ta-
kozvane „kultivatorje“, kakor

pluge za globoko oranje ali
rigolanje, motike, krampe, lo-
pate, drevesne žage, trsne
škarje, leščerbe za vničevanje

gosenic in ličink, vsakovrstno poljedelsko orodje in
stroje, nadalje trnjevo žico in žične mreže za

plotove, traverze, cement in
vse stavbinske potrebščine, sesalke
in vodovodne cevi, strešne le-
penke, nepremočljive vozne plohte
in zajamčena umetna gnojila vseh
vrst, priporoča po najnižji ceni

trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje.

Zaloga izvrstnih šivalnih strojev, gramofonov,
kakor tudi slovenskih plošč.

Največja in najcenejša izber

zaročnih

in različnih drugih zlatih, double itd.
uhanov, verižic, zapestnic in sploh
vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

prstanov

6 52-11

Pozor! Predno si kupite uro,
oglejte si mojo veli-
kansko zalogo pravih švicarskih zla-
tih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur,
budilk, verižic, toplomerov, očal, daljno-
gledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite cenike, katere razpošiljam zastoj
in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

IVAN RAVNIKAR, Celje

Telefon št. 17. Graška cesta št. 21. Telefon št. 17.

priporoča svojo bogato zalogo špecerijskega blaga, suhih in oljnatih
barv, firneža in karboleja ter vseh lakov in čopičev. Kupuje in pro-
daja vse deželne pridelke, ter še posebno priporoča vsem gostilni-
čarjem svojo veliko zalogo kisle in mineralne vode, kakor: Rogaške
Radgonske, Preblauerske, Kostričniške slatine, Gieshübler, Gleich-
berger, Ema- in Konstantia-Quelle. Nadalje domače in ogrske salame,
sveži sir, najfinjša francoska namizna ter bučna olja vseh vrst;
štirikrat na teden doma žgane kave.

Zaloga najfinjšega čaja, ruma, najfinjše pristne slivovke, kakor
kranjskega brinjevca, zdravilnega konjaka in zdravilnega vina vseh
vrst ter šampanjca. 50-12

Za postni čas priporočam namočeno, kakor suho polenovko,
sardine, morske posttrvi v olju itd.

Opozarjam kmetovalce na razna vrtna, poljska, deteljna in travna
semena (korenjeva), preiskana po c. kr. kmetijski družbi ter
se za njih kaljivost jamči.

Na drobno in debelo. Poštna naročila se izvršujejo solidno in vestno.

Poštno hran. račun št. 54.366.

Telefon št. 48.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praz-
nikov od 8.—12. ure
*** dopoldne. ***

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine
pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

pet od sto (5%)

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član
zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hra-
nilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se
obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da
dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti
zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun
glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt oziroma — polletnih obrokih. ****

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavi: „Kamnoseška in-
dustrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kam-
noseška obrt s strojnimi
obratom. ***

Izvrševanje vseh stavbe-
nih del: kakor stopnic, fasad,
podbojev, pomolov, nastavkov
itd. iz različnih kamenov in
cementa. ***

Specijalna delavnica in
podobarski atelje za
umetna cerkvena dela
kakor: altarjev, obhajilnih miz,
prižnic, kropilnih in krstnih
kamnov itd. ***

Brušenje, puliranje in
struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga
nagrobnihih spomenikov iz
različnih marmornih vrst gra-
nitov in sljenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.
Naprava zidanih ali betoni-
ranih rodbinskih grobišč
(rakov). ***

Tlakovanje cerkva, dvoran
in hodnikov s šamotnim ali
cementnim tlakom. ***
Izdelovanje pohištvenih
plošč iz različnih najbolj idočih
marmornih vrst v vseh oblikah.
Popravljanje spomenikov, ade-
*** laganje napisov v iste. ***

katera je danes najcenejša in najboljša trgovina na Spodnjem Štajerskem ter razpošilja cenike, vzorce in blago po vseh slovenskih deželah.

25 2-19

Ob tržnih dneh prodaja
na Glavnem trgu pred
modno trgovino Makesch
& Mossmann. Naročila
se točno odpošiljajo.

153 3-2

na

Polasnila dajajo vedno brezplačno okrajna zastopstva v vseh večjih slovenskih krajih.

12 52-12

Svoji k svojim!

TRGOVINA s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem priporoča: kancelijski, konceptni, pisarni, dokumentni, ovitni, barvani itd. papir. Prodaja c. kr. šol. knjig in igralnih kart. Lastna zaloga šol. zvezkov in risank. Svinčniki, peresa, peresniki, vsake vrste črnilo in barve, radirke, tablice itd. Največja zaloga vseh tiskovin za krajne šolske svete, občinske urade, hranilnice in posojilnice, okraj. zastope, župnijske urade, odvetnike, notarje, privatnike itd. Trgovske knjige v vseh velikostih, z eno ali dvema kolonama črtane, vezane v papir, platno, gradl ali pa v polusnje. Dopisnice umetne, pokrajinske in druge. Zavijki za urade v raznih velikostih. Molitvenike itd. Priznana dobro blago. Solidna in točna postrežba. Cene nizke.

Zvezna tiskarna v Celju

Schillerjeva cesta št. 3.

Ček. račun št. 75.222.

TISKOVINE v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni ki to upoštevajo in delujejo dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejmemniku usili nehoti prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potrudi v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. **Zvezna tiskarna v Celju**. Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenj. stranke.

Svoji k svojim

UDOBNO urejena ter opremljena z najnovejšimi pomožnimi stroji, z modernimi črkami in okraski se priporoča slav. občinstvu, korporacijam, društvom in uradam v izdelovanje vseh v svojo stroko spadajočih del od najpreprostejših do najfinišnejših izpeljave. Vezanje knjig za privatnike, društva in korporacije se izvršuje v najkrajšem času. Trgovske knjige v zelo trpežni vezavi. Hranilne in zadržne knjige s črnimi, zlatimi in barvnimi tiskom v moderni izpeljavi. Zapisniki vsakovrstne oblike. Galanterijska dela. Natis na trakove. Časopisne mape za kavarne, gostilne in društva. Akti fascikli za odvetnike in urade. Za trgovce, tovarne in obrtnike se najhitreje izvršujejo vzorčne knjige. Strogo solidno delo. Primerne cene.

43 150-30

Restavracija

NARODNI DOM

v Mariboru

se priporoča slavnemu občinstvu za blagohoten obisk. Izborna postrežba. Izvrsna vina, kakor: ljutomerska, haloška; dr. Turnerjev muškatelec, mesler, vinaria; bizeljčan, konjičan. Pivo iz budjovške pivovarne, izborna kuhinja. Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. — Sobe za tujce.

JAMAICA - RUM "SANTA-ELENA"

TOIFLOV TALANDA CEYLON-ČAJ

VINKO KUKOVEC

stavbni podjetnik, koncesionirani tesarski mojster, lastnik parne žage in trgovina z lesom na Lavi pri Celju,

se priporoča za prevzete vse v stavbno stroko spadajočih, posebej zlasti tesarskih del. Nakupuje stavbni les po primernih cenah in proti gotovemu plačilu.

14 52-12

Razširjajte „Nar. Dnevnik“ Darujte za Narodni sklad!

Kupujte narodni kolek!

Južnoštajerska hranilnica v Celju
 v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po **4 odstotke** ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraj: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji grad in Vransko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v obče koristne in dobrotelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove **30.000 kron**, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitve slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podporo različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. **Sprejema tudi hranilne knjižice** drugih posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgal obrestovanje.

Slovenci, poslužujte se **Južnoštajerske hranilnice** pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v **Južnoštajersko hranilnico**.

POSOJILNICA V CELJU

Telefon šte. 22.

v lastni hiši „Narodni dom“.

Telefon šte. 22.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadruženikov, kateri imajo vsega nad **88.000 kron** vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

Poštna hranilnica ček. št. 9579

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruge ter jih obrestuje po 4 1/2%. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5 1/2% in 5% obrestovanju.

Nad 340.000 kron rezervn. zaklada